

Tid Torsdagen den 24 augusti 2023, kl.16:00-16:35
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justerat Måndagen den 4 september 2023, §§ 1-8, 10-46
Anslaget Onsdagen den 6 september 2023, §§ 1-8, 10-46

Omedelbart justerade paragrafer

Justerat Torsdagen den 24 augusti 2023, §§ 9, 47
Anslaget Måndagen den 28 augusti 2023, §§ 9, 47

Jan Valeskog

Jonas Naddebo

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Jan Valeskog (S), ordföranden
Jonas Naddebo (C), vice ordföranden

Emelie Stark (S)
Per Strängberg (S)
Maria Mustonen (V)
Aidin Zendian (V)
Cecilia Obermüller (MP)
Johan Nilsson (M)
Kristina Lutz (M)
Björn Ljung (L) §§ 1-12, 14-46

Tjänstgörande ersättare:

Joel Stade (S)	För Ulrika Palm (S)
Henrik Virro (M)	För Annika Elmlund (M)
Mats Johnsson (SD)	För Julian Kroon (SD)
Elisabeth Kornfeld (L) §§ 13, 47	För Björn Ljung (L)

Ersättare:

Katrin Nyström (S)
Emilia Wikström Melin (S)
Sara Stenudd (V)
Jonas Darai (V)
Oscar Gullberg (MP)
Christer H Sjöblom (M)
Elisabeth Kornfeld (L) §§ 1-12, 14-46
Mikael Blomstrand (C)

Tjänstemän:

Dessutom närvarade tillförordnade stadsbyggnadsdirektören Monika Joelsson, Daniel Andersson §§ 1-2, Mikael Andersson Ståhl, Julia Björklund, Joel Edding §§ 1-2, Torleif Falk, Carolina Fintling Rue §§ 1-2, Torkel Kjellman, Arja Lindholm, Martin Schröder, Helén Taubert, nämndsekreterare Fabian Lind och Sara Högne och borgarrådssekreterarna Sixten Svanberg och Helena Andersson

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

§ 12

Del av Östermalm 2:118 (Östermalmstorg), Östermalm,
Dnr 2023-08343-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 17 juli 2023.
Bil § 12

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av del av Östermalm 2:118 m.fl. (Östermalmstorg) i stadsdelen Östermalm.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Mats Johnsson (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Johan Nilsson m.fl. (M) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att planarbete påbörjas samt att därutöver anföras följande:

Moderaterna vill att Östermalmstorg ska vara en vacker och inbjudande plats med fler torghandelsplatser i olika storlek, ytor reserverade för uteserveringar och en bättre inramning av torget genom mer grönska. Det ska vara en vacker plats i centrala Stockholm som inbjuder till liv, möten och torghandel. Det är också viktigt att torget utformas med respekt för dess kulturhistoriska roll.

Den största delen av stadens investering i Östermalmstorg görs genom trafiknämnden, där ett genomförandebeslut redan har varit föremål för debatt i kommunfullmäktige. Vi minoritetsåterremitterade det ärendet eftersom vi saknade svar på en hel del ytterst centrala frågeställning. Från Moderaternas sida lyfte vi bland annat fram en oro om att det skulle komma att behövas en ny detaljplan för att säkerställa verksamheter på torget. Inte minst för att säkerställa publika verksamheter som tillåts vara större än vad nu gällande detaljplan medger. Svaret vi fick från vänsterstyret var att det inte skulle behövas utan att man arbetade utifrån den detaljplan som redan finns. Det innebär i praktiken att

vänsterstyret redan nu har försenat genomförandet av upprustningen som helhet, vilket naturligtvis ytterst drabbar både Östermalmsbor som tillresta besökare. Det finns därtill en uppenbar risk att detaljplanen kommer att överklagas, vilket ytterligare skulle försena och fördyra genomförandet. På grund av vänsterstyrets slarv i detta hänseende kommer torget tyvärr att vara en byggarbetsplats under betydligt längre tid än nödvändigt.

Vad gäller själva innehållet i sak som presenteras i förslaget till detaljplan så finner vi fortfarande fog för viss oro. De ytor som föreslår innehålla framtida publika verksamheter som caféer och restaurang riskerar att inte bli tillräckligt tilltagna för att uppnå vår ambition om ett mer levande torg. I förslag till startpromemoria anges att två byggnader för föreslås på torget, en ”större” byggnad för restaurangverksamhet i det nordöstra hörnet samt en ”mindre” kioskbyggnad i den sydvästra delen. Det är i dagsläget oklart vad som avses med ”mindre” kioskbyggnad, men vi vill understryka att byggrätten inte understiger de 43 kvm som befintlig verksamhet upptar. Ett tydligt medskick från Moderaterna är att kommande detaljplan måste ge utrymme för såväl fler uteserveringar som fler aktörer än vad som nu är fallet. Exempelvis skulle den större byggnaden som föreslås i den nordöstra delen kunna inrymma två aktörer.

Inte heller är den föreslagna grönskan tillräckligt omfattande för att kunna erbjuda en adekvat inramning av lugn och ro eller svalkande skugga under årets varmaste månader. Förslaget behöver därför helt enkelt göras om till att innehålla mer plats för torghandel, mer grönska och därtill en större harmonisering med omgivningen. Vidare är det viktigt att trafiklösningen som angränsar till torget måste möjliggöra framkomlighet.

Avslutningsvis kan vi konstatera att planerna för Östermalmstorg otvetydigt har mött stort engagemang redan sedan tidigare. Det visar på den betydelse som torget har för de boende i närheten och för stockholmarna över lag. Stockholm ska utvecklas, växa och förvaltas med större respekt för staden och stadsdelarnas unika karaktär samt med stor hänsyn till lokala röster.

- 3) Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis godkänna kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra:

Trafikkontoret har gjort ett gediget arbete med förslaget till upprustning av Östermalmstorg inför föreliggande genomförandebeslut. Vikten av medborgardialog avseende

ombyggnation av torg är av särskild vikt och något vi aktivt har arbetat för att trafikkontoret ska införa och fortsätta med.

Det är därför glädjande att Liberalernas ansträngningar har medfört att dialogmöten hållits med medborgare om utformningen av Östermalmstorg.

Den planerade vändplatsen ianspråkar en alldeles för stor del av torgytan samtidigt som framkomligheten för leveranstrafiken försämras då gator upphör eller kortas av. Vändplatsen behöver utgå, Nybrogatan enkelriktas från Linnégatan och en smal sektion av Humlegårdsgatan åter öppna för trafik i ena riktningen för att få till en fungerande trafik- och leveranslösning. Det skulle möjliggöra än fler torghandelsplatser, uteserveringar eller caféverksamhet likt tidigare ”Lisa på torget”.

Kontorets val av möbler och utrustning är anmärkningsvärt för en så anrik plats som Östermalmstorg. Istället för att harmoniera med kringliggande landmärken som saluhallen och Hedvig Eleonoras kyrka, skapas en kontrast som snarare bryter med områdets karaktär. Det lokala engagemanget för torget är ett bevis på platsens betydelse för Östermalmsbor. Stockholm ska utvecklas, växa och förvaltas med större respekt för staden och stadsdelarnas unika karaktär samt med stor hänsyn till lokala röster.

Det är av särskild vikt att staden tar hänsyn till utformningen av torget avseende mer grönska, flera sittplatser och utformningen av cykelframkomligheten runt platsen. Handeln är grundläggande för torget som varit handelsplats sedan 1600-talet. Vidare är siktlinjen mellan Johannes och Hedvig Eleonoras kyrktorn en helt central del av framtida utformningen för att inte tappa för staden viktiga kulturhistoriska värden.

Ett vanligt sätt att hantera höjdskillnader är att använda cirkulära mönster i markbeläggningen, och då torget sluttar ner från Sibyllegatan mot Nybrogatan bör cirkulära mönster även provas för Östermalmstorg.

Slutligen är det glädjande att se att majoriteten har hörsammat Liberalernas krav om Östermalmsgrillens fortsatta verksamhet på torget och att berörda förvaltningar tillsammans med ägaren av grillen har kunnat hitta en lösning där torgets upprustning kan fortsätta utan att tvinga bort den av stockholmare omtyckta grill. Liberalerna välkomnar självklart också en ny så kallad ”Lisa på torget”, som tidigare var en

mycket uppskattad uteservering och restaurang på Östermalmstorg.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V), Cecilia Obermüller (MP), vice ordföranden Jonas Naddebo (C) och Mats Johnsson (SD).

Reservation

Johan Nilsson m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet vill se ett levande Östermalmstorg, en välkomnande plats där stockholmare kan handla närodlat, träffas över en bit mat eller bara ta en paus och vila benen. Vår önskan om att möjliggöra för levande kulturyttringar, småskaliga evenemang och debatter samt att ledningar dras fram under mark för att förse torget med evenemangsel vann gehör och tillgodoseddes i genomförandebeslutet om upprustningen av Östermalmstorg.

Däremot hade vi önskat ett mer inlyssnande förhållningssätt från vänstermajoriteten gentemot medborgare, näringsidkare och de övriga partierna i stadshuset gällande önskemålen om uteserveringar i allmänhet och grillkiosken specifikt. Men att idag tänka annorlunda än igår, skiljer som bekant den vise från den envise. Det är därför glädjande att majoriteten krupit till korset och att vi nu kan säkra åtminstone två restaurangbyggnader på torget.

Enligt 4 kap. 32 § plan- och bygglagen får detaljplanen inte vara mer detaljerad än som behövs med hänsyn till planens syfte. Detta är särskilt viktigt när det gäller torg, eftersom det är människors aktiviteter som skapar en plats. Vi anser att planbestämmelserna ska utformas på ett generellt sätt som medger flexibilitet och framtida behov som exempelvis fler uteserveringar. Vi har i närtid sett hur detaljplaner som är orimligt detaljerade eller anpassade till specifika projekt blir en black om foten när nya aktörer eller förändrade förutsättningar kommer in i bilden.

Vi är angelägna om att projekttidplanen inte försenas och ser fram emot en inkluderande och effektiv process.

Mats Johnsson (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Sverigedemokraterna ser positivt på att Östermalmstorg utvecklas till en levande plats efter flera år av tillfällig byggnation som förhindrat torget från att användas så som ursprungligen avsett. Däremot anser Sverigedemokraterna att majoritetens förslag är illa genomarbetat – det har stött på kritik från såväl partier som närboende på grund av dess utformning samt gestaltning. Vi anser, likt det som tidigare anförts i kommunfullmäktigedebatterna att mer hade kunnat göras i denna fråga.